

Samenwerken met
(erfgoed)organisaties aan de
duurzame kwaliteit van het
Friese erfgoed.

LANDGOEDBIOTOPEN FRYSLÂN

Gemeenten De Fryske Marren, Heerenveen en Súdwest-Fryslân

27 MEI 2025

LANDGOEDBIOTOPEN FRYSLÂN

DOEL LANDGOED- BIOTOOP

De landgoedbiotoop brengt de samenhang tussen het monumentale landgoedcomplex en het historische cultuurlandschap in beeld van:

1. **Monumentale complex**
(register van rijksmonumenten)
2. **Cultuurhistorische relatie**
(beschermde elementen en objecten in de omgeving)
3. **Landschappelijke samenhang**
(invloedsfeer, visuele relatie met de omgeving)

Landgoedbiotoop

=

1. Monumentale
landgoedcomplex

+

2. Cultuurhistorische
relatie

+

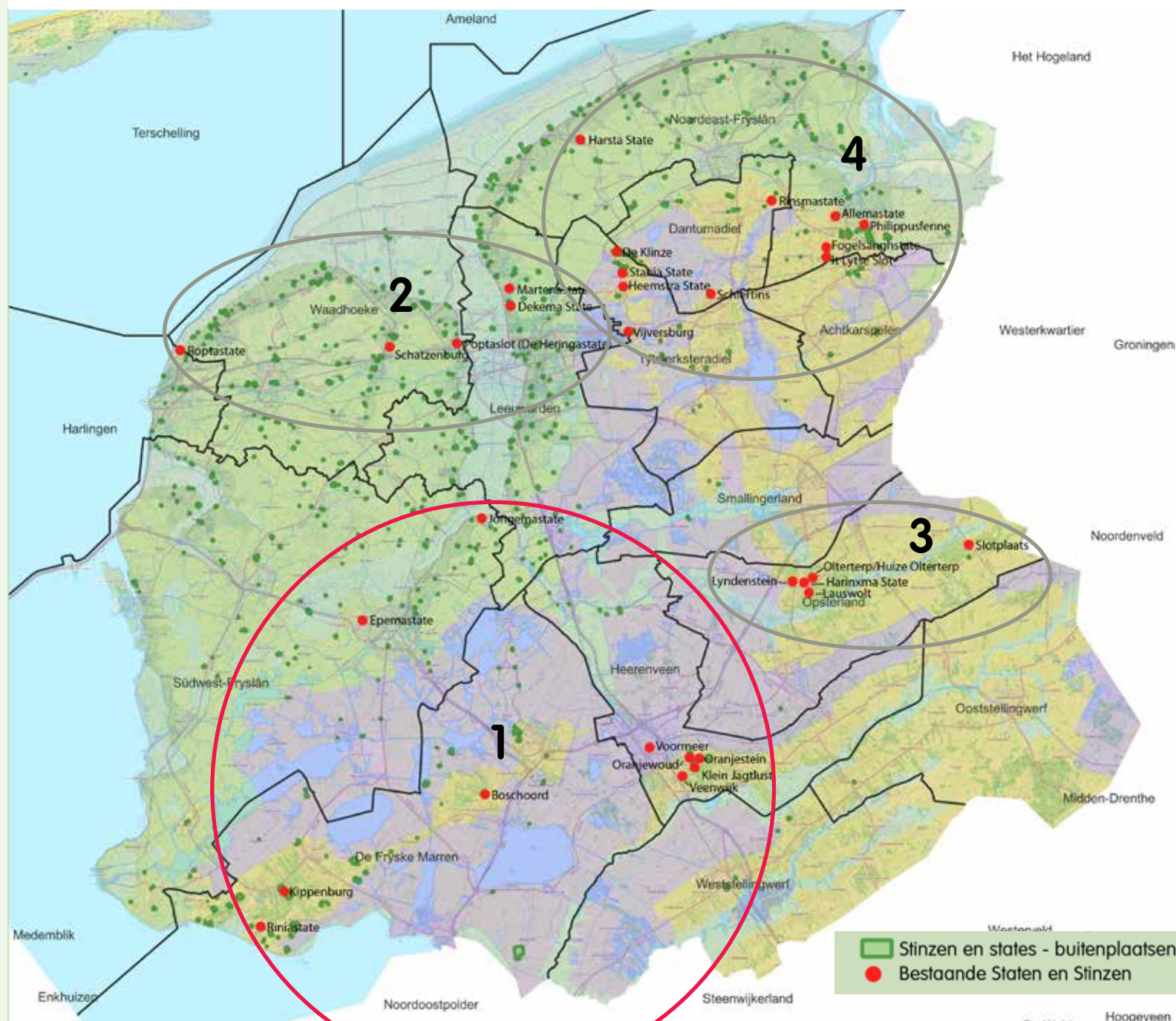
3. Landschappelijke
samenhang

LANDGOEDBIOTOPEN FRYSLÂN

Indeling landgoed ensembles

- 1 De Fryske Marren
Heerenveen
Súdwest-Fryslân
- 2 Harlingen
Leeuwarden
Waadhoeke
- 3 Opsterland
- 4 Dantumadiel
Noardeast-Fryslân
Tytsjerksteradiel

LANDGOEDBIOTOPEN FRYSLÂN

Indeling landgoed biotopen

1. **Gemeente De Fryske Marren**

Boschoord, Kippenburg, Riniastate

Gemeente Heerenveen

Klein Jagtlust, Oranjestein,

Oranjewoud, Veenwijk, Voormeer

Gemeente Súdwest-Fryslân

Epemastate, Jongemastate

2. **Gemeente Harlingen**

Ropta State

Gemeente Leeuwarden

Dekema State, Martenastate

Gemeente Waadhoeke

Poptaslot, Schatzenburg

3. **Gemeente Opsterland**

Harinxma State, Lauswolt,

Lyndenstein, Huize Olterterp,

Slotplaats

4. **Gemeente Dantumadiel**

Rinsmastate, Schierstins

Gemeente Noardeast-Fryslân

Allemastate, Fogelsanghstate,

Harsta State, It Lytse Slot,

Philippusfenne

Gemeente Tytsjerksteradiel

De Klinze, Heemstra State, Stania

State, Vijversburg

LANDGOEDBIOTOPEN FRYSLÂN

Indeling landgoed biotopen

DE FRYSKE MARREN

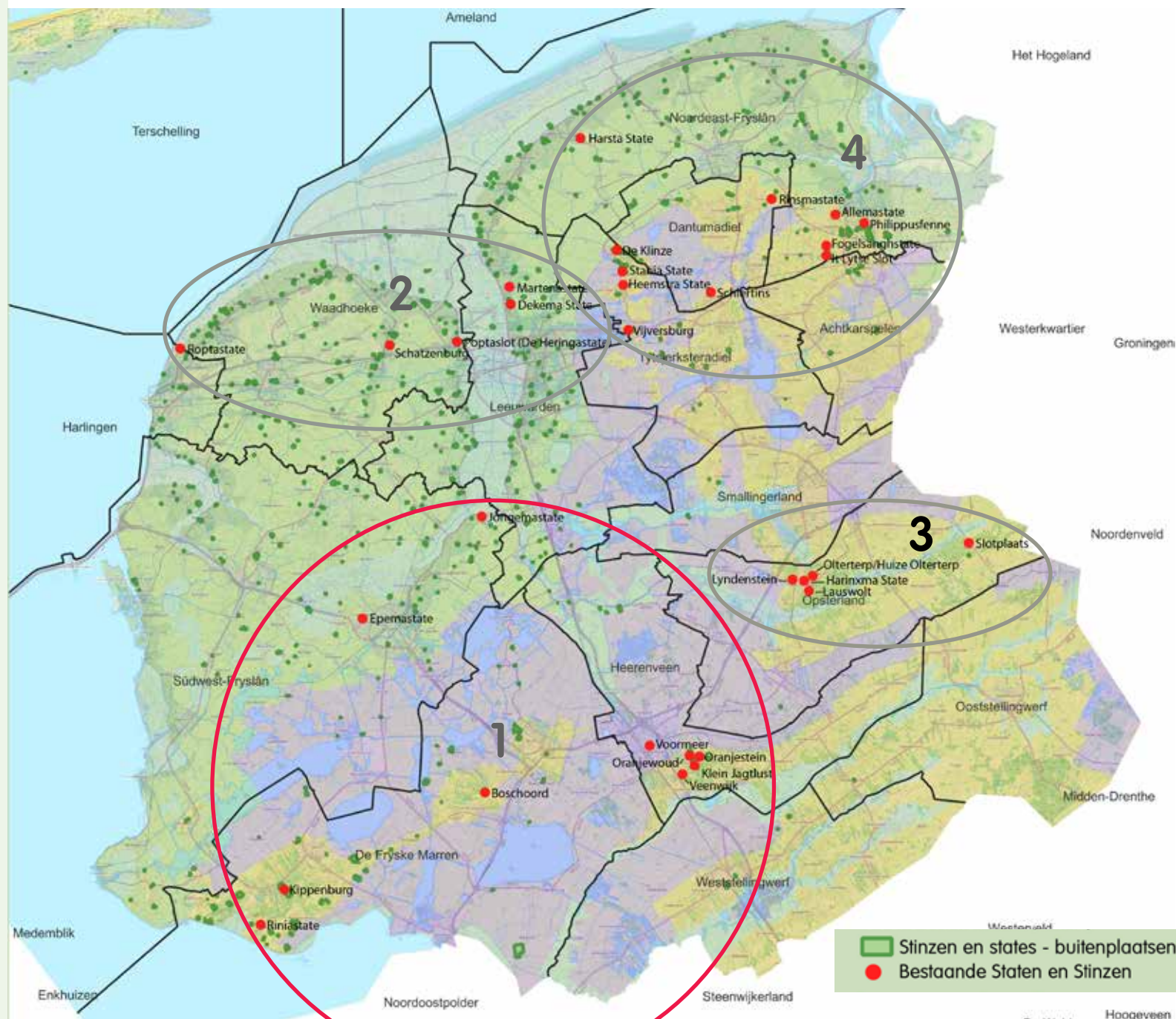
- 1 Boschoord
- 2 Kippenburg
- 3 Riniastate

HEERENVEEN

- 4 Klein Jagtlust
- 5 Oranjestein
- 6 Oranjewoud
- 7 Veenwijk
- 8 Voormeer

SÚDWEST-FRYSLÂN

- 9 Epemastate
- 10 Jongemastate

BOSCHOORD

Gemeente De Fryske Marren

Huisterheide 1, Sint Nicolaasga

BOSCHOORD

1. MONUMENTALE LANDGOED- COMPLEX

- Villa
- Tuinprieeel

BOSCHOORD

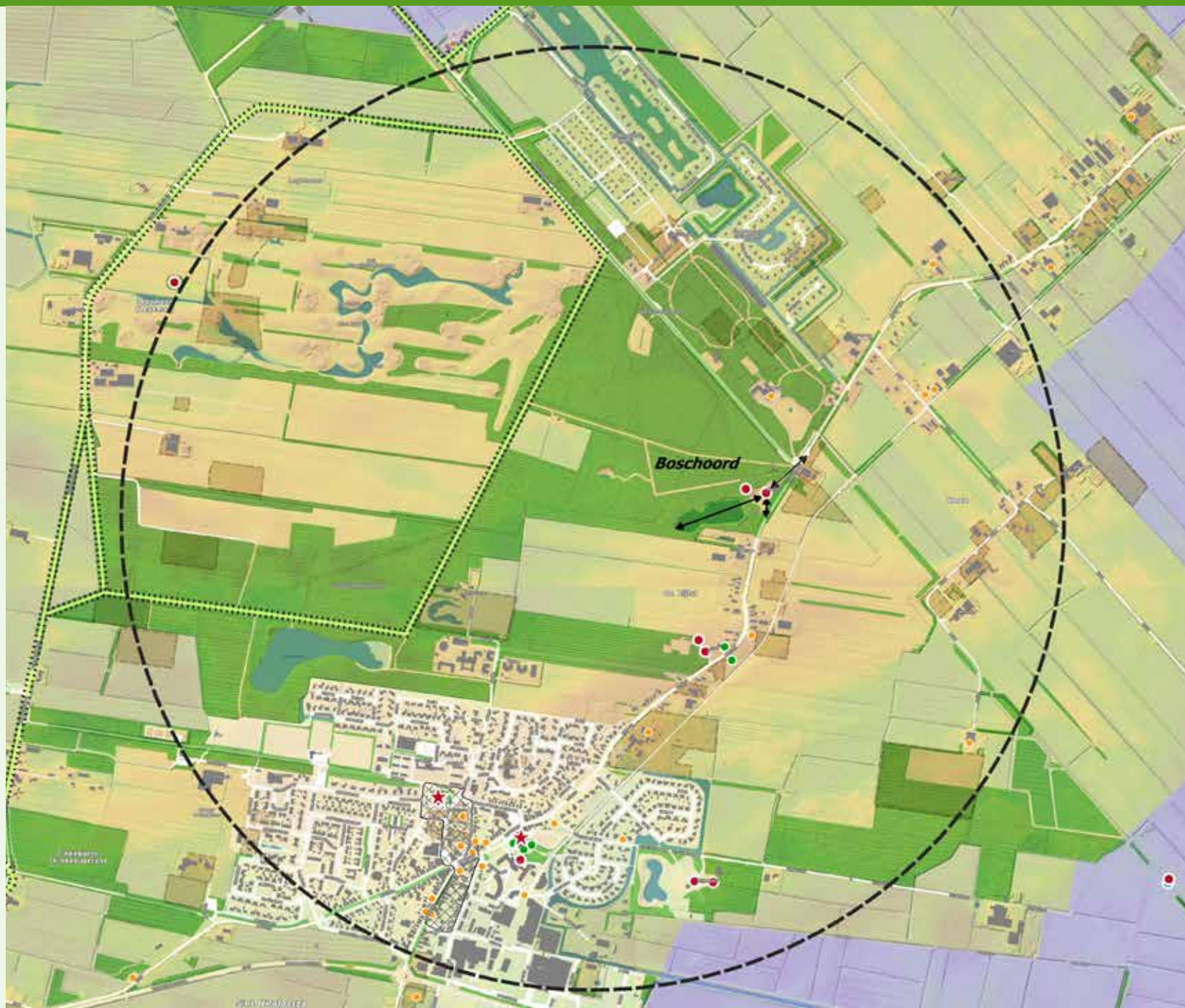
2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

BOSCHOORD

LANDGOEDBIOTOOP

BOSCHOORD

ALGEMEEN CULTUURHISTORISCH BELANG

- de uitzonderlijke interieurelementen van nationale betekenis waaronder de schouw van de hand van Anthonie Coulon en het haardstuk van Thérèse Schwartze;
- de unieke structuur van de plattegrond;
- de gaafheid van het oorspronkelijke interieur en de opbouwende kwaliteit van het historisch gegroeide interieur;
- de cultuurhistorische nationale betekenis, als Fries-adellijke villa in tijden van laatste bloei en het terugtrekken op het land met inbreng van relict en betimmeringen uit states, buitens en stadswoningen elders;
- de landschappelijke context: de ligging op een markant punt in het Eysinga-landgoed in tijdsgebonden samenhang met het kortstondig opleven van het adellijk buitenleven te Sint Nicolaasga;
- de onderlinge historische, functionele en sierende betrokkenheid van de villa en het tuinpriël.

KIPPENBURG

Gemeente De Fryske Marren

Kippenburg 5, Oudemirdum

An aerial photograph of a rural landscape. A red dashed line forms a large, irregular polygon across the center of the image. A solid red dot is located on the left side of the polygon, near a road intersection. The terrain is a mix of green fields, brownish-yellow fields, and some small bodies of water. There are some small buildings and structures scattered throughout the landscape.

KIPPENBURG

2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

KIPPENBURG

LANDGOEDBIOTOOP

RINIASTATE

Gemeente De Fryske Marren

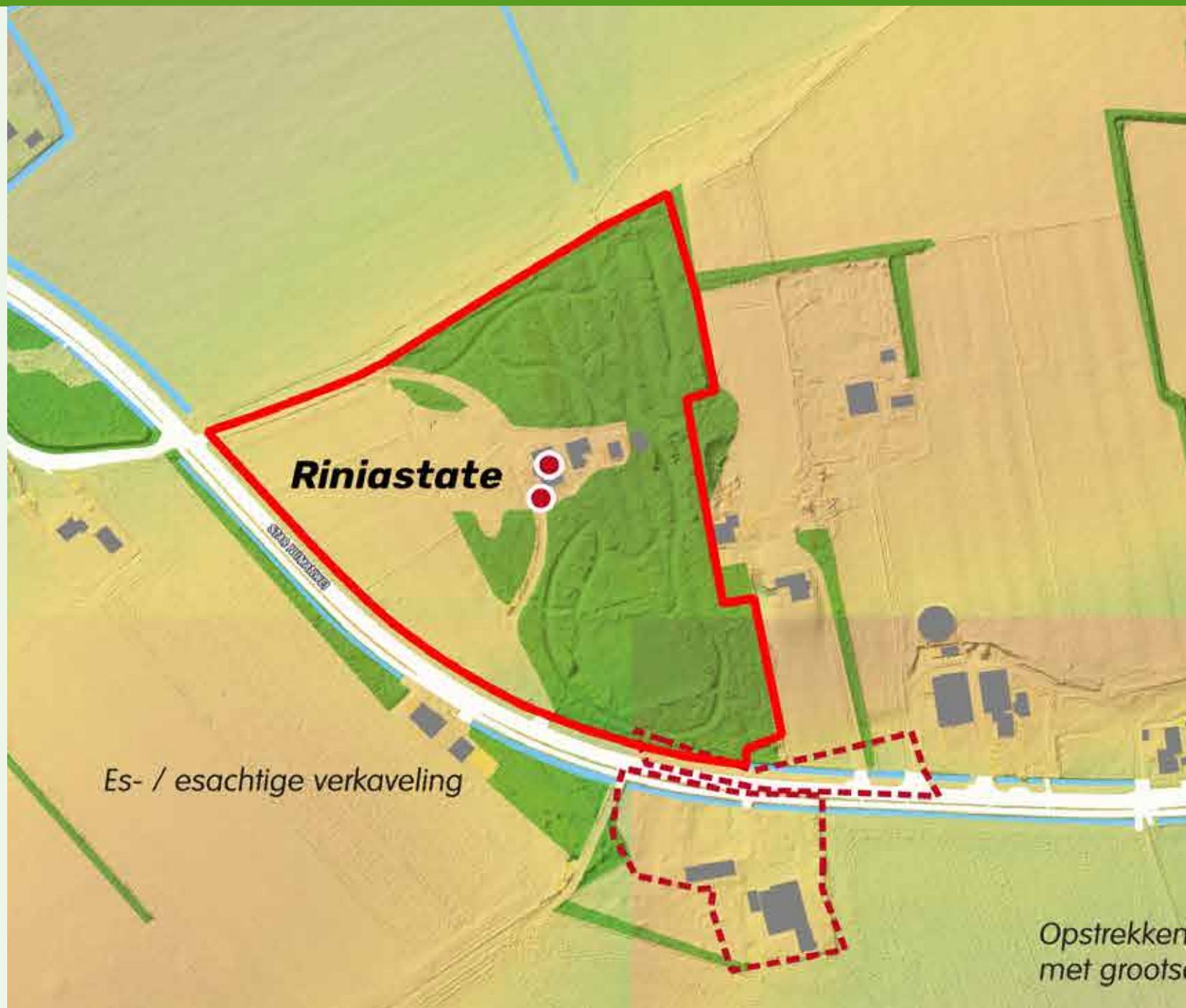
Star Numanwei 7, Oudemirdum

RINIASTATE

1. MONUMENTALE LANDGOED- COMPLEX

- Hoofdgebouw
- Historische
parkaanleg
- Dienstwoning
- Moestuinmuur

RINIASTATE

2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

RINIASTATE

LANDGOEDBIOTOOP

RINIASTATE

ALGEMEEN CULTUURHISTORISCH BELANG

- vanwege de markante visuele waarde die de buitenplaats ten aanzien van het omringende landschap vertegenwoordigt;
- vanwege de gaafheid en hoge architectonische kwaliteit van het huis en de parkaanleg;
- als zeldzaam voorbeeld van een buitenplaats uit de eerste helft van de 19de eeuw, waarvan de belangrijkste onderdelen (huis, park en moestuinmuur) uit de aanlegperiode dateren en bewaard zijn gebleven;
- vanwege de ouderdom en hoge ensemblewaarden van de onderdelen en van het complex.

KLEIN JAGTLUST

Gemeente Heerenveen

Julianaweg 73, Oranjewoud

KLEIN JAGTLUST

1. MONUMENTALE LANDGOED- COMPLEX

- Landhuis
- Koetshuis

KLEIN JAGTLUST

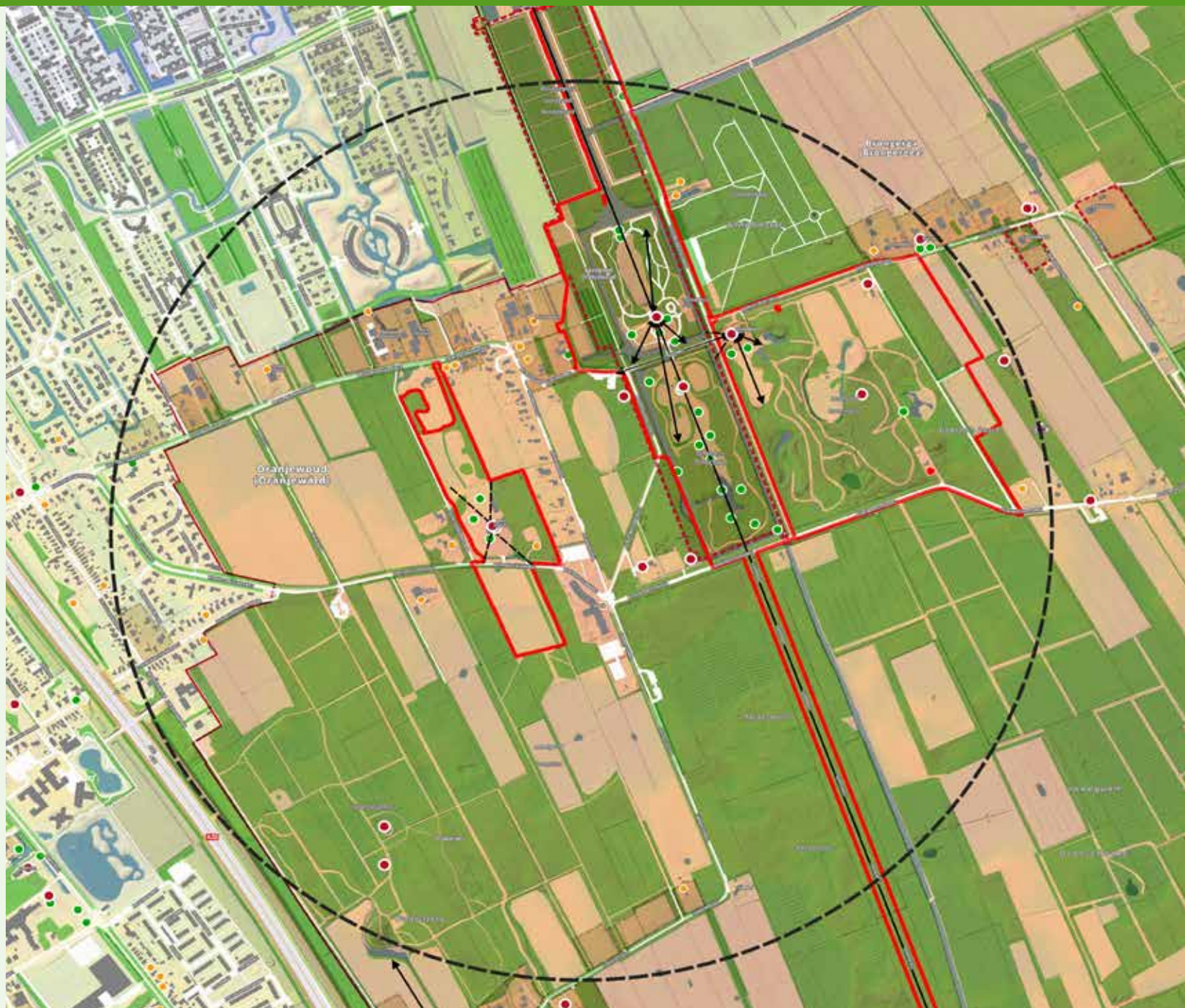
2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

KLEIN JAGTLUST

LANDGOEDBIOTOOP

KLEIN JAGTLUST

ALGEMEEN CULTUURHISTORISCHE EN ARCHITECTUUR- HISTORISCHE WAARDE

- als oorspronkelijk onderdeel van de tuinaanleg behorend bij de villa,
- vanwege de esthetische kwaliteit door de ornamentiek,
- vanwege de hoge mate van architectonische gaafheid,
- vanwege de hoge mate van typologische zeldzaamheid.

ORANJEWOUD

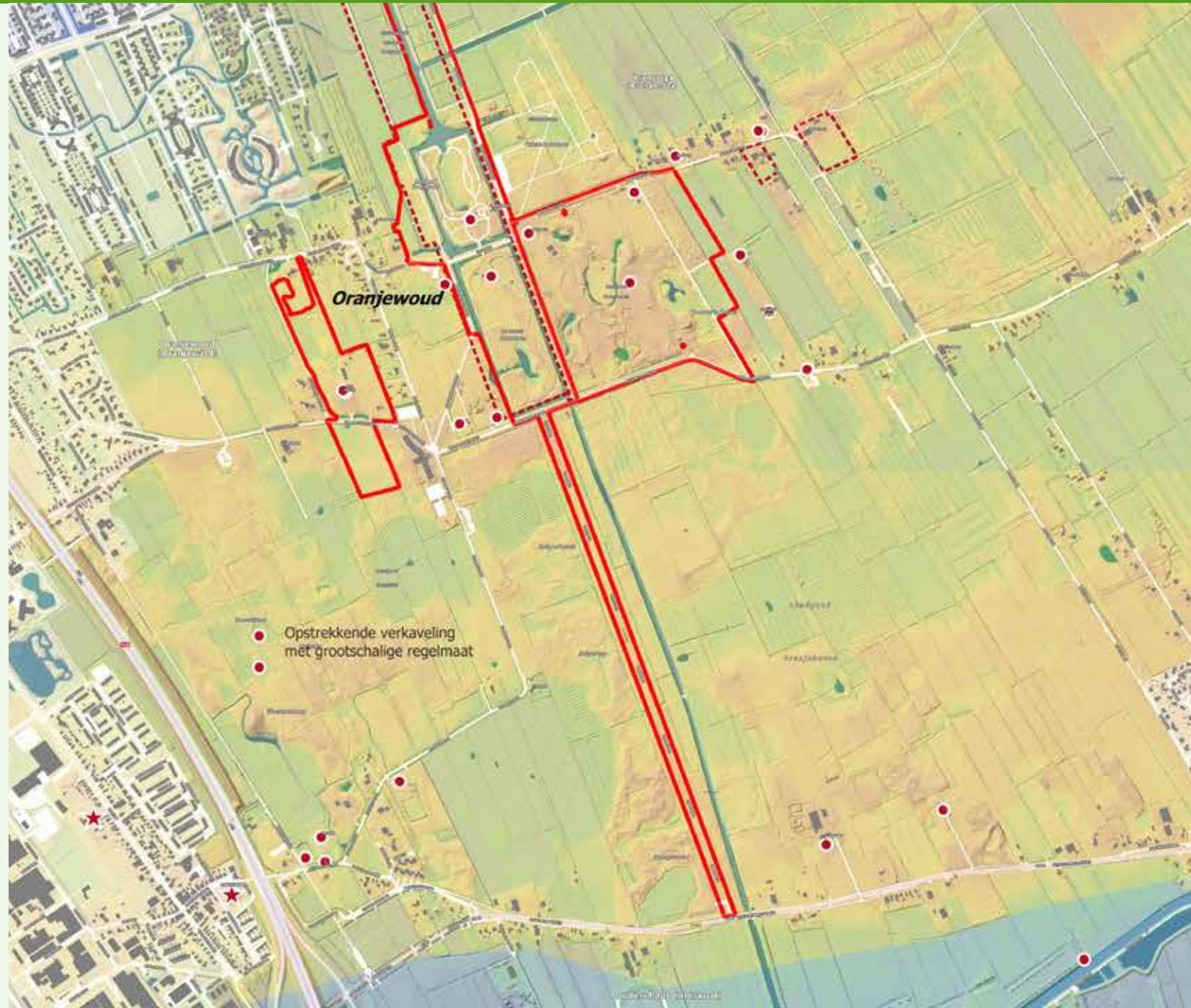
Gemeente Heerenveen

Lindelaan 1, Oranjewoud

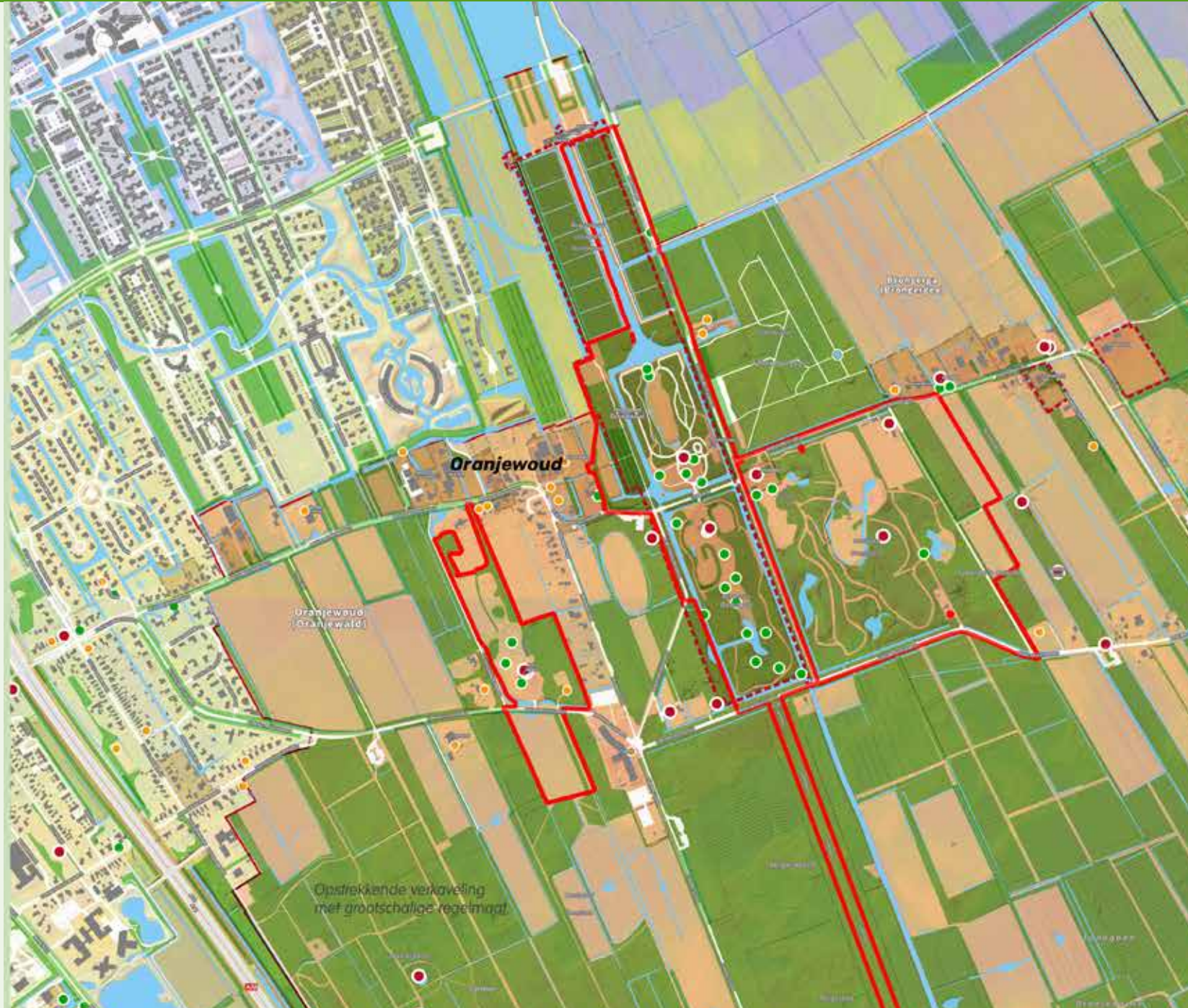
- Historische tuin
- Parkaanleg

ORANJEWOUD

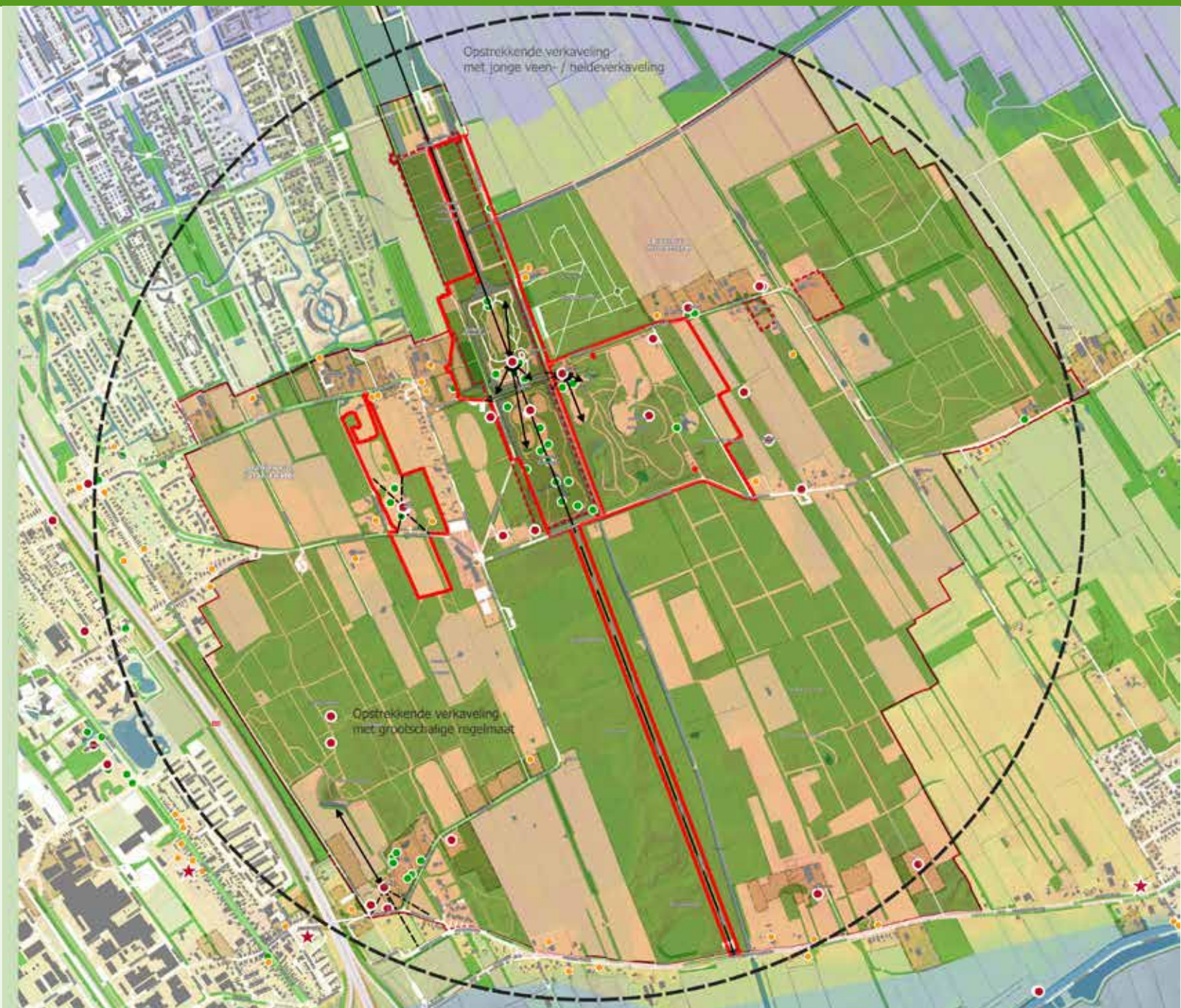
2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

ORANJEWOUD

LANDGOEDBIOTOOP

ORANJEWOUD

ALGEMEEN CULTUURHISTORISCH BELANG

- de historische tuin- en parkaanleg van de voormalige Friese stadhouderlijke buitenplaats, waarvan de barokke structuur van de rechthoekig omgrachte en omsingelde tuin en overtuin met centrale as van ruim 3 kilometer en dwarsas uit ca. 1700 grotendeels bewaard is gebleven;
- het deels nog uit de 17e eeuw daterende 'grand canal', dat een integraal onderdeel van de barokke structuur van de aanleg vormt en dat tot de oudste in ons land behoort;
- het classicistische hoofdgebouw uit ca. 1830 met enkele toevoegingen uit latere tijd, dat gaaf bewaard is gebleven en als hoofdmotief in de aanleg een centrale plaats inneemt;
- de parkaanleg in landschapsstijl uit de eerste helft van de 19e eeuw, die grotendeels binnen de structuur van de baroke aanleg gestalte heeft gekregen en die deels aan Lucas Pieters Roodbaard kan worden toegeschreven;
- het 19e-eeuwse tuinpriël aan het zuidende van de overtuin en de 19e-eeuwse rustieke smeedijzeren balustrade bij de hertekamp, die in de aanleg in landschapsstijl als 'point de vue' een grote ornamentale waarde hebben;
- de zogenaamde "Chinese toren" op het noordwestelijke bastion ten noordwesten van de hertekamp, die als tuinornament in Nederlandse tuinen en parken een zeldzaam verschijnsel is.

ORANJESTEIN

Gemeente Heerenveen

Van Limburgs Stirumweg 2, Oranjewoud

ORANJESTEIN

1. MONUMENTALE LANDGOED- COMPLEX

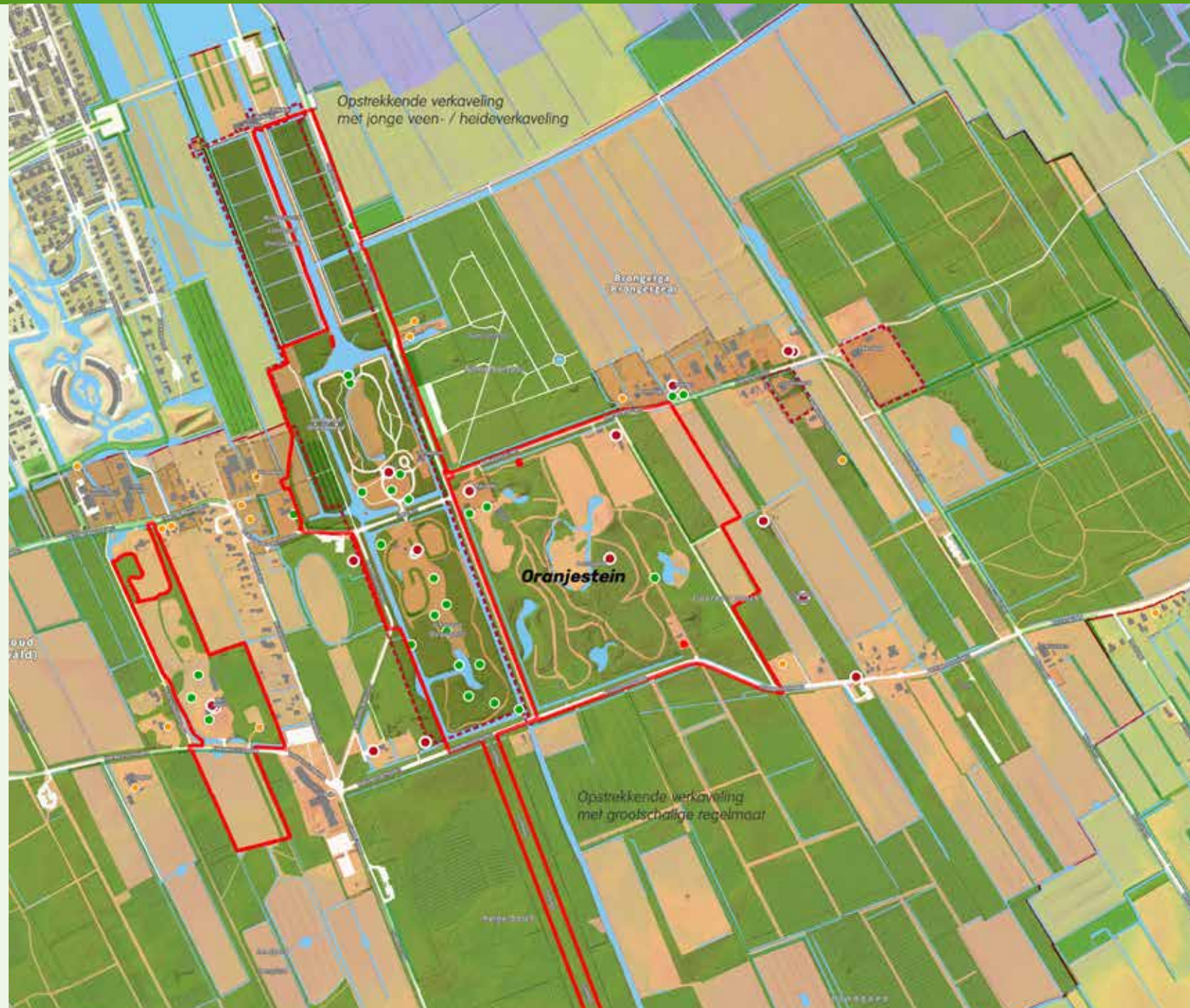
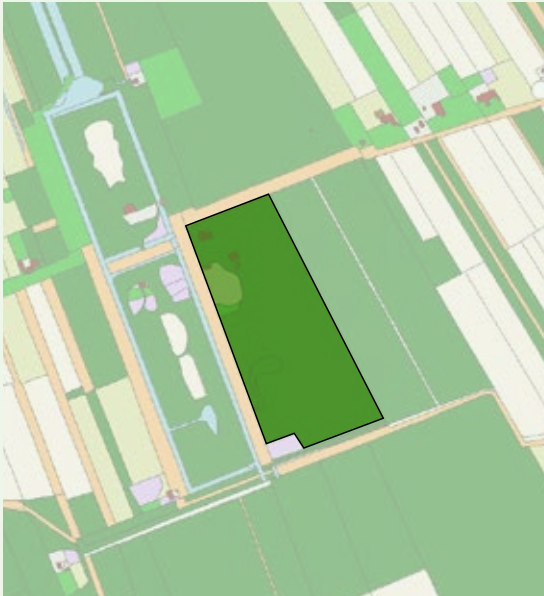
- Huis
- Parkaanleg
- Koetshuis
- Schuur
- Dienstwoningen
- Oranjerie
- Kassen en muren
- Prielen
- Hekken en dam
- Bruggen en ijskelder
- Tuinsieraden

ORANJESTEIN

2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

ORANJESTEIN

LANDGOEDBIOTOOP

ORANJESTEIN

ALGEMEEN CULTUURHISTORISCHE , ARCHITECTURELE- EN TUINHISTORISCHE WAARDE

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de bouw- en bewoningsgeschiedenis;
- vanwege de vrij hoge mate van architectonische oorspronkelijkheid van de hoofd- en bijgebouwen;
- vanwege de hoge mate van oorspronkelijkheid van de Roodbaard-aanleg (deze aanleg - samen met de architectonische onderdelen - is voor wat betreft het oudste deel (1825) zeer representatief voor het werk van deze tuinarchitect);
- vanwege de visuele, de functionele en de ruimtelijke samenhang tussen de samenstellende onderdelen;
- vanwege de herkenbaarheid en de ruime mate van gaafheid van de samenstellende onderdelen.

VEENWIJK

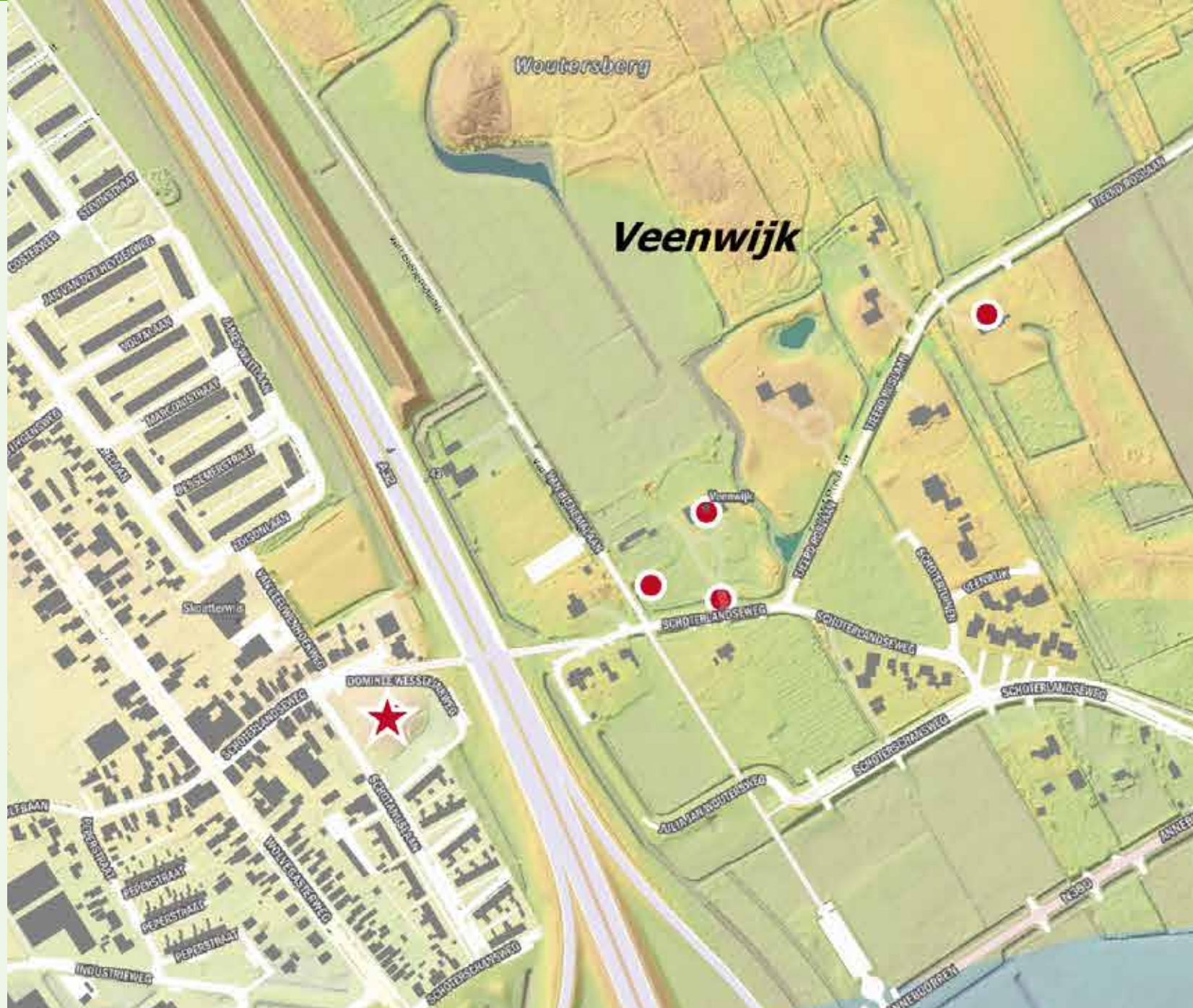
Gemeente Heerenveen

Schoterlandseweg 45, Oudeschoot

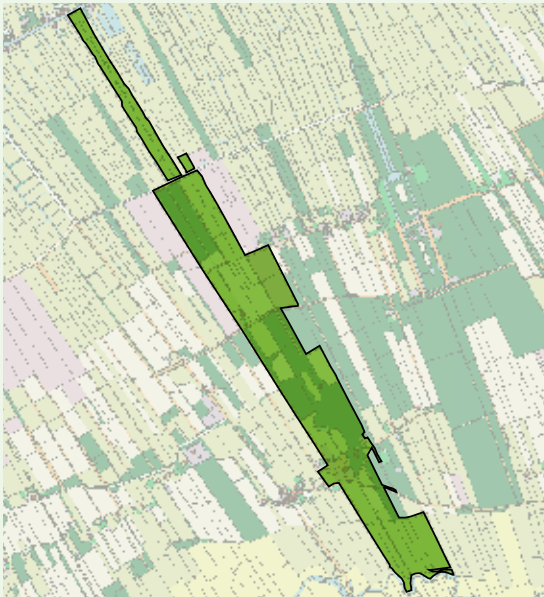
- Hoofdgebouw
- Tuinmanswoning
- Bos- park en
tuinaanleg
- Omgrachte
grafheuvel
- Grafkelder en hek

VEENWIJK

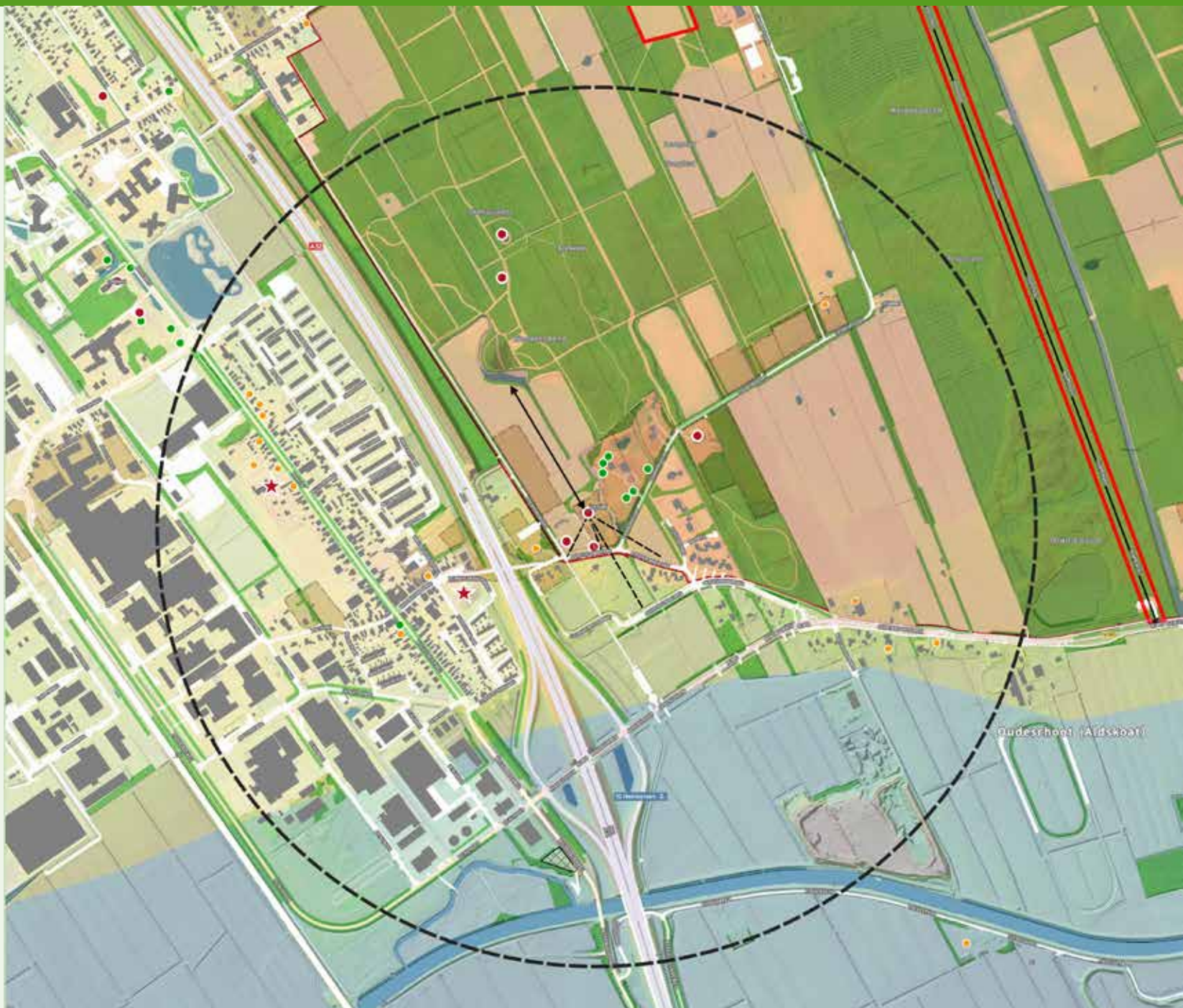
2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

VEENWIJK

LANDGOEDBIOTOOP

VEENWIJK

ALGEMEEN CULTUURHISTORISCH BELANG

- vanwege de redelijke mate van historisch belang als uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling, te weten het oprichten van een buitenplaats c.a. nabij Oranjewoud,
- vanwege de hoge mate van belang als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling, in het bijzonder die van de liefdadigheidsinstellingen,
- vanwege de redelijke mate van belang als bijzondere uitdrukking van een typologische ontwikkeling, namelijk een tehuis in de vorm van een buitenhuis,
- vanwege de bijzondere plaats die de gebouwen innemen in het oeuvre van de bouwmeesters Joh. Borger en J.G. Brouwer,
- vanwege de hoge mate van esthetische kwaliteit van het complex, in het bijzonder de zeer hoge mate van esthetische kwaliteit van het hoofdgebouw,
- vanwege de zeer hoge mate van belang wegens de bijzonder rijke en verzorgde detaillering van zowel ex- als interieur van het hoofdgebouw,
- vanwege de hoge mate van belang van het complex dat onderdeel uitmaakt van een groter geheel dat cultuurhistorisch van nationaal belang is, te weten het gebied met de buitenplaatsen c.a. van Oranjewoud-Oudeschoot,
- vanwege de zeer hoge mate van belang voor het aanzien van Oudeschoot,
- vanwege de zeer hoge mate van architectonische gaafheid van exterieur en interieur,
- vanwege de hoge mate van visuele gaafheid van de samenstellende onderdelen van het complex bestaande uit een hoofdgebouw, tuinaanleg c.a., dienstwoning en hekwerk,
- vanwege de redelijke mate van zeldzaamheid op provinciaal niveau van een collectieve woonvorm voor dames uit de gegoede stand.

VOORMEER

Gemeente Heerenveen

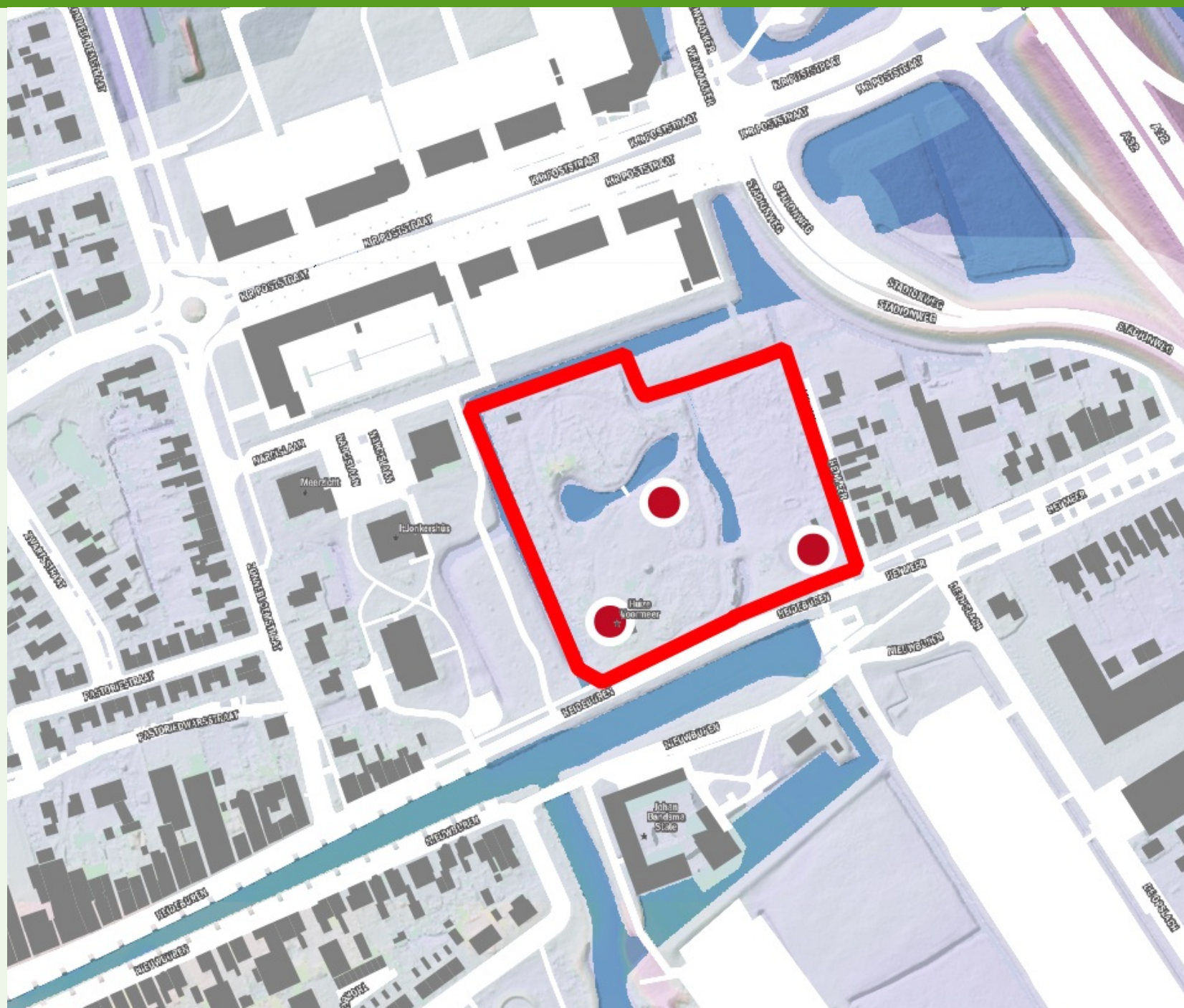
Heideburen 97, Heerenveen

VOORMEER

1. MONUMENTALE LANDGOED- COMPLEX

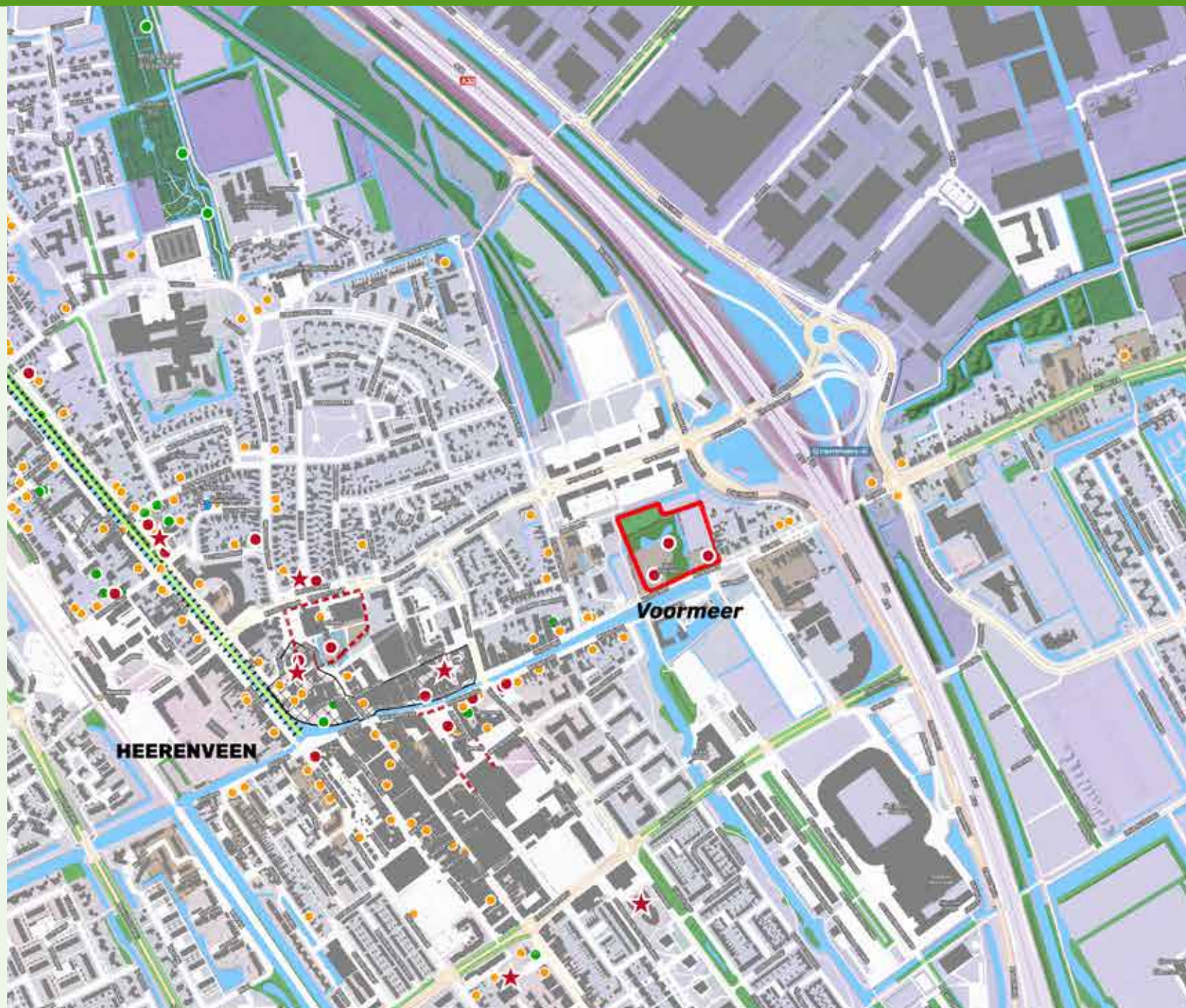
- Hoofdgebouw
- Parkaanleg
- Tuinhuis
- Tuinmanswoning

VOORMEER

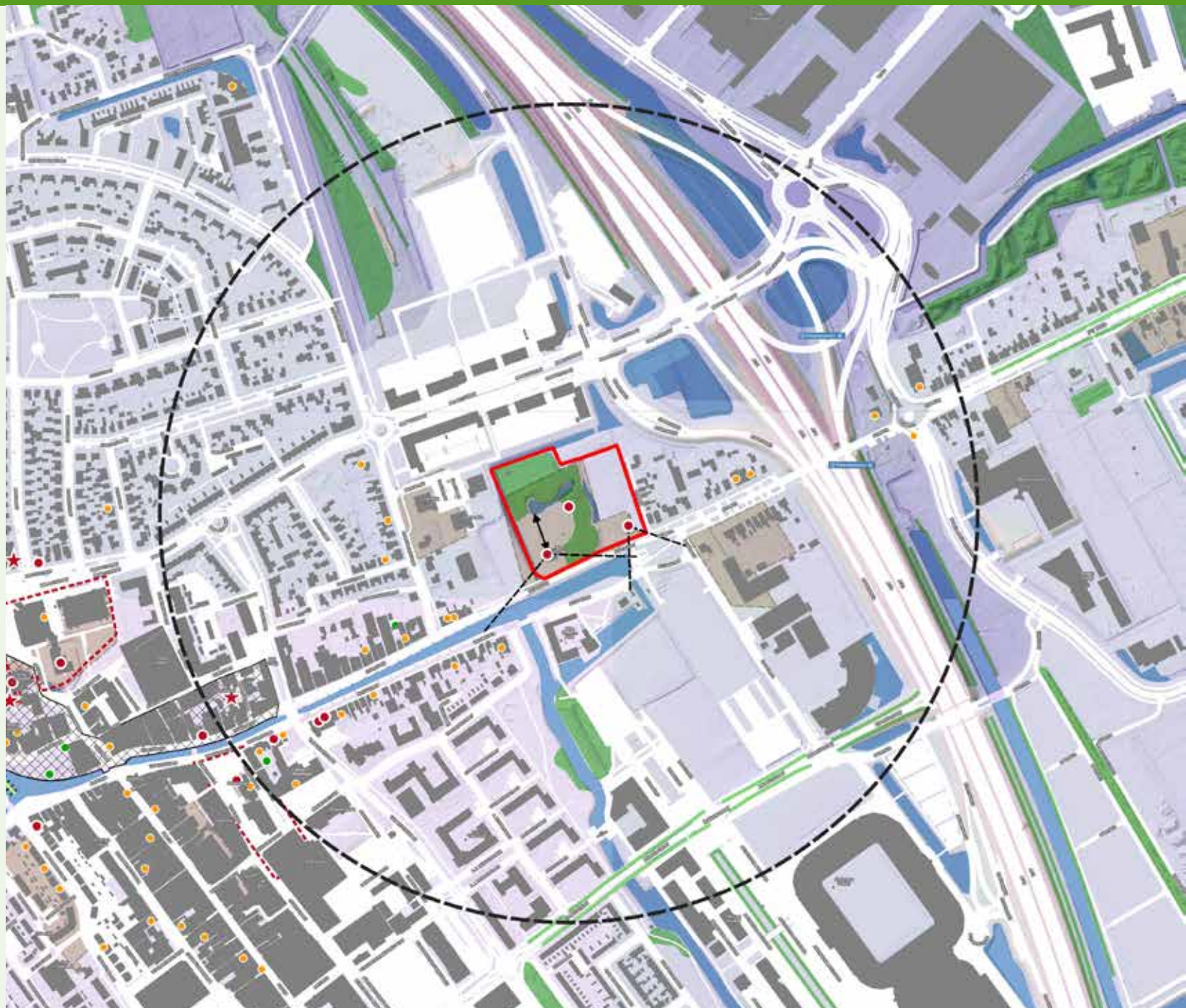
2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

VOORMEER

LANDGOEDBIOTOOP

VOORMEER

ALGEMEEN CULTUURHISTORISCHE EN ARCHITECTUUR- HISTORISCHE WAARDE

- vanwege het hoofdgebouw, dat een zeldzaam voorbeeld is van een in aanzien blokvormig 18de-eeuws (1753-1755) hoofdgebouw van een kleinschalige buitenplaats;
- vanwege de hoge mate van gaafheid van het exterieur van het hoofdgebouw, de oorspronkelijke plattegrond en de aanwezigheid van een aantal waardevolle interieuronderdelen;
- vanwege de bij de buitenplaats behorende parkaanleg in landschapsstijl, die een representatief voorbeeld is van een kleinschalige aanleg uit 1849 naar ontwerp van van L.P. Roodbaard;
- vanwege de aanwezigheid van een tuinmanswoning die een karakteristiek onderdeel van een buitenplaats vormt.

EPEMASTATE

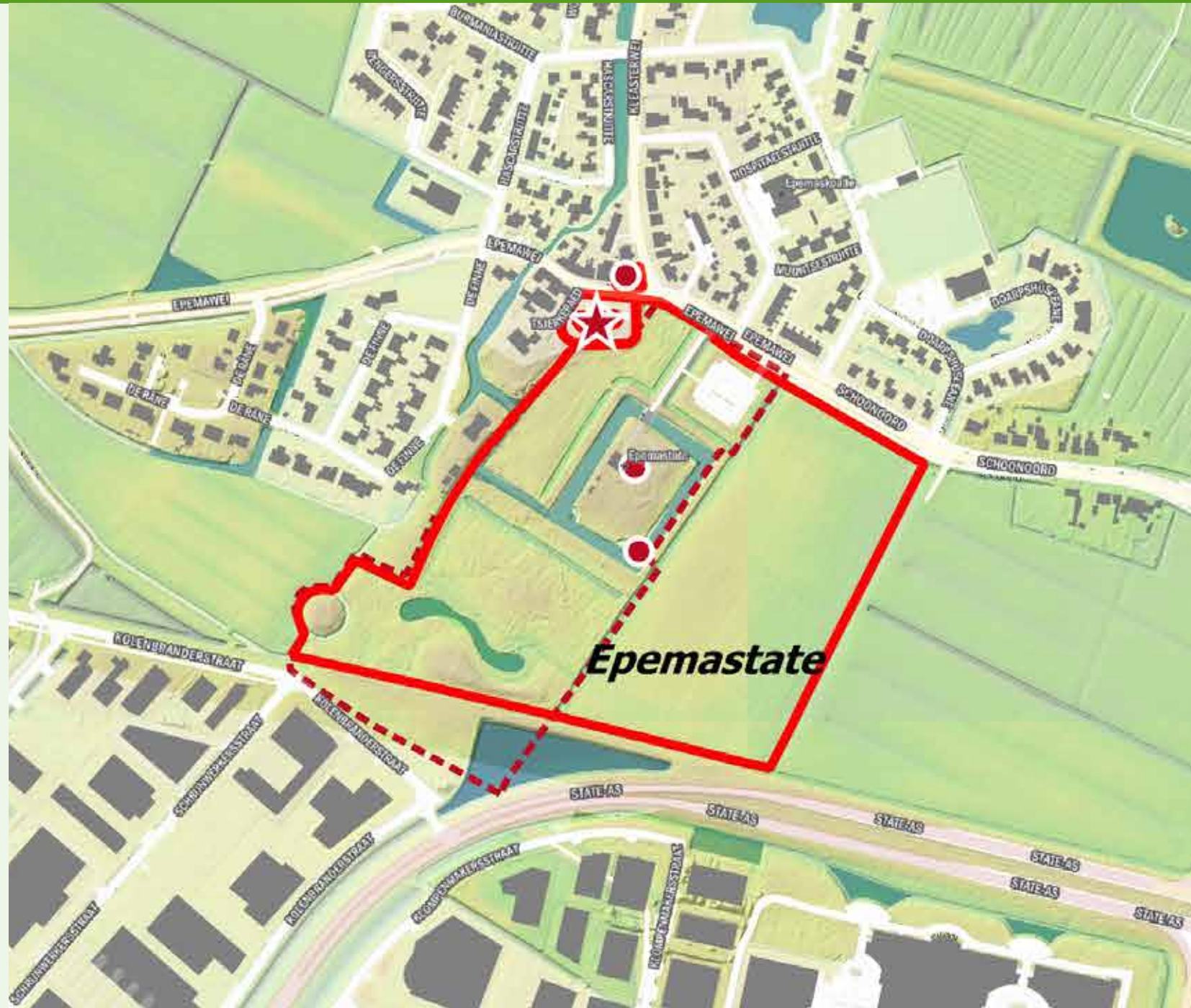
Gemeente Súdwest-Fryslân

Epemawei 8, Ijsbrechtum

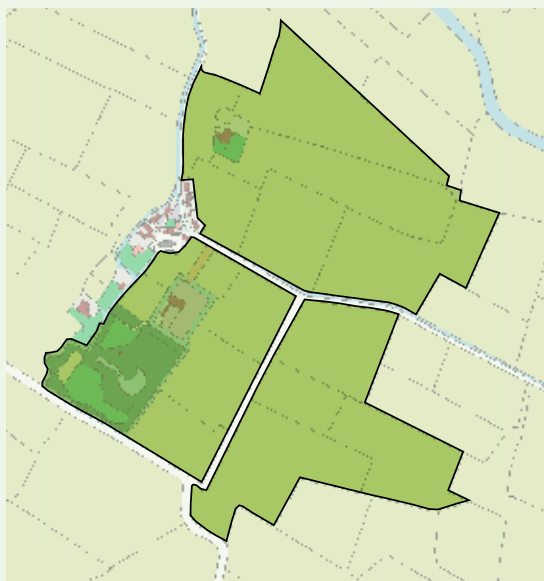
- Huis
- Parkaanleg
- Weilanden
- Poortgebouw
- Schuur
- Inrijhek
- Dam
- Wapenleeuwen

EPEMASTATE

2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

LANDGOEDBIOTOOP

EPEMASTATE

EPEMASTATE

ALGEMEEN CULTUURHISTORISCH BELANG

- vanwege de vrijwel intacte 17de-eeuwse hoofdstructuur, vanwege de karakteristieke landschappelijk-visuele waarden (relatie open weidegebied en naar binnen gekeerd stateterrein; silhouetwerking) alsmede vanwege de bijzondere architectuur van zowel het huis als het poortgebouw.

JONGEMASTATE

Gemeente Súdwest-Fryslân

Slotsdyk , Raerd

JONGEMASTATE

1. MONUMENTALE LANDGOED- COMPLEX

- Poortgebouw

JONGEMASTATE

2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

JONGEMASTATE

LANDGOEDBIOTOOP

LANDGOEDBIOTOPEN FRYSLÂN

GROEN BUITENPLAATSBIOTOOP

In het omgevingsplan kan de gemeente biotopen opnemen. De buitenplaatsbiotoop is vergelijkbaar met de molenbiotoop. Hier zijn beschermingsmaatregelen aan gekoppeld: het vrij- en openhouden van de buitenplaats zelf, maar ook de structuur, het panorama, het blikveld en de zichtlijn. De biotoop is daarom meestal groter dan de oppervlakte van bijvoorbeeld het beschermd complex van een buitenplaats.